

KUĆA ANNE FRANK

ROSANA RATKOVČIĆ □ Javna ustanova spomen-područje Jasenovac

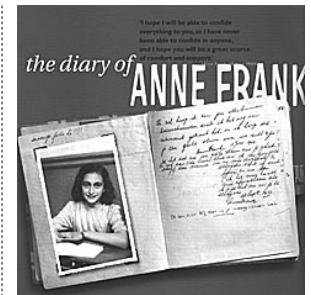

Muzej *Kuća Anne Frank* osnovan je 1960. godine u zgradi na Prinsengeracht 263, gdje se od 6. srpnja 1942. do 4. kolovoza 1944. nalazilo tajno skrovište obitelji Frank i gdje je Anne Frank napisala svoj *Dnevnik*, jedinstvenu kroniku osobnog iskustva mlade djevojke u skrivanju pred neposrednom opasnosti od odvođenja u neki od nacističkih logora smrti.

Anne Frank rođena je 1929. u Frankfurtu, u Njemačkoj. Kada je 1933. godine nacional-socijalistička partija, vođena Adolfom Hitlerom, došla na vlast, obitelj Frank odlučila je preseliti u Amsterdam, koji je do njemačke okupacije Nizozemske 1940. godine bio sigurno utočište. Pokušavajući se zaštititi od sve snažnijih progona Židova u Nizozemskoj, Otto i Edith Frank, s njihove dvije kćeri, Margot i Anne, od 6. srpnja 1942. počinju život u skrovištu u aneksu kuće na Prinsengerach 263, u kojoj su se nalazili poslovni prostori tvrtke Otta Franka. Tjedan dana kasnije obitelji Frank pridružili su se Hermann i Auguste van Pels i njihov sin Peter, a u

studenom 1942. godine Fritz Pfeffer također je došao živjeti u aneks. Zaposlenice i zaposlenici Otta Franka, Miep Gies, Bep Voskuijl, Jo Kleiman i Victor Kugler, pomagali su ljudima u skrovištu, donosili im hranu i potrepštine te novosti iz vanjskog svijeta, i čuvali njihovu tajnu. Istodobno, radnici koji su radili u skladištu u prizemlju kuće nisu smjeli znati ništa o ljudima u skrovištu, koji su tijekom dana morali biti posve tihi i neprimjetni, dok su noću i praznicima napuštali svoje skrovište i koristili se i ostalim prostorijama kuće. Skrovište je otkriveno 4. kolovoza 1944. i sve osobe iz skrovišta deportirane su u različite koncentracijske logore. Herman van Pels ubijen je u plinskoj komori u Auschwitzu u rujnu ili listopadu 1944. Fritz Pfeffer umro je od bolesti i iscrpljenosti 20. prosinca 1944. u Neuengameu. Edith Frank umrla je od bolesti i iscrpljenosti 6. siječnja 1945. u Auschwitz-Birkenau. Margot Frank umrla je od tifusa i iscrpljenosti u ožujku 1945. u Bergen-Belsenu. Anne Frank umrla je od tifusa i iscrpljenosti u ožujku 1945. u

IM 35 (3-4) 2004.
IZ MUZEJSKE TEORIJE I PRAKSE
MUSEUM THEORY AND PRACTICE

sl.1. Muzej *Kuća Anne Frank*, Amsterdam
sl.2. Dnevnik Anne Frank

sl.3-4. Kuća Anne Frank, Iza pomične police skrivao se ulaz u tajni aneks, dio stalnog postava.

Bergen-Belsenu, nekoliko dana nakon Margot. August van Pels umrla je između 9. travnja i 8. svibnja 1945. u blizini Theresienstadta. Peter van Pels umro je 5. svibnja 1945. u bolnici u Mathausenu. Otto Frank preživio je Auschwitz.

Nacisti su nakon deportacije iz aneksa odnijeli i sav namještaj, ali dnevnik i ostale zapise Anne Frank uspjela je sačuvati Miep van Gies, koja ih je predala Ottu Franku nakon njegova povratka iz logora, a on je dnevnik svoje kćeri objavio 1947. godine pod naslovom *Tajni aneks*, koji je Anne odabrala kao naslov svojih zapisa dok se još nadala da će jednoga dana biti objavljeni. Od tada je *Dnevnik Anne Frank* preveden na više od šezdeset jezika.

Kuća Anne Frank otvorena je 1960. kao mali muzej. Prednja strana kuće, nekadašnji uredi poduzeća Otta Franka, pregrađena je tada u recepciju i izložbeni prostor. Samo je stražnji dio kuće, poznat kao aneks, ostavljen u autentičnom stanju. Muzeju je priključena i susjedna kuća na Prinsengeracht 265. Između 1996. i 1999., pokraj tih dviju zgrada na kanalu, u kojima je do tada bio smješten muzej, sagrađena je nova zgrada. U nju su smješteni poslovni prostori muzeja. To je omogućilo da se prednjem dijelu kuće vrati izgled kakav je imao u vrijeme skrivanja obitelji Frank i ostalih koji su im se pridružili. Broj posjetilaca *Kući Anne Frank* raste iz godinu u godinu, tako da je od 9 000 posjetitelja koliko ih je muzej imao 1960. godine, broj posjetitelja 2002. godine porastao na 908 000.

Sadašnji stalni postav muzeja realiziran je 1999. godine, nakon dovršenja izgradnje nove muzejske zgrade. U stalnom postavu izloženi su različiti materijali: citati iz dnevnika, povijesni dokumenti, predmeti, fotografije i video. Stalni postav osmišljen je tako da predstavljanjem osoba iz skrovišta i njihovih pomagača govori o vremenu nacističke ekspanzije i nacističkih zločina. U tom smislu u postavljanju izložbe praćena je podjela zgrade na javni dio, koji gleda na kanal, i na skriveni dio aneksa u dvorištu, koji je i bio presudan u odabiru te kuće kao mjesta skrivanja. U prednjem, javnom dijelu kuće izloženi su dokumenti i građa koja smješta osobna iskustva u kontekst nacizma, dok su izložci u aneksu većinom izrazito osobni predmeti koji su pripadali pojedinim osobama iz aneksa. Istodobno, najsnažnije iskustvo posjetiocima pruža autentično stanje prostorija u aneksu, osobito sobe koja je tijekom razdoblja skrivanja pripadala Anni Frank i u kojoj su zidovi oblijepljeni slikama što ih je sama Anna izrezivala iz žurnala i lijepila na zidove, o čemu je i pisala u svom dnevniku. Osim toga, jak dojam na posjetitelje ostavljaju i citati izabrani iz *Dnevnika*, smješteni u prostorije na koje se odnose ili su u vezi s događajima koji su se zbili u određenoj prostoriji. Cjelokupni postav praćen je i videozapisima iskaza svjedoka koji su u to vrijeme bili u dodiru s Annom Frank i s ljudima u skrovištu.

U prizemlju, gdje je bilo skladište dviju tvrtki Otta Franka (Opekta je proizvodila vezivno sredstvo za džemove, a Gies and Co. posebne mješavine začina), izloženi su

predmeti koji podsjećaju na funkciju tog prostora tijekom skrivanja: promidžbeni materijali i ambalaža proizvoda tih tvrtki. Na prvom katu rekonstruirani su uredi pomagača tako da njihov izgled bude nalik onome kakav su imali tijekom skrivanja, a u njima su izloženi osobni dokumenti i građa vezana za osobe koje su pomagale ljudima u skrovištu.

U prostorijama na drugom katu, koje su u razdoblju skrivanja korištene kao ostava, prvi put tijekom obilaska izložbe nailazimo na izravna podsjećanja na nacističke progone Židova. Tu su prozori zakriveni velikom fotografijom racije na Gelderskade 265, 1943. godine, jedne od brojnih racija koju je Anna vidjela s prozora te prostorije u popodnevnim satima, kada se mogla slobodno kretati kućom. Tu je u vitrinama izložena građa koja govori o sve većim progonima Židova u Nizozemskoj, a osobni su dokumenti, pisma i fotografije izmjenjuju s općim svjedočanstvima o progonima, žutom tkaninom s Davidovom zvijezdom koju su Židovi bili prisiljeni nositi i s natpisima *Zabranjeno za Židove*.

Izložbeni postav te prostorije uvod je u prostorije tajnog aneksa, u koje se ulazi iza pomične police koja je skrivala ulaz u aneks i koja je, kao autentični predmet iz vremena skrivanja, jedan od najdojmljivijih iskustava izložbe. Prostorije aneksa, u kojemu se 25 mjeseci skrivalo osam osoba, ostale su u autentičnom stanju iz tog vremena, ali bez namještaja koji su nacisti odvezli nakon što su deportirali osobe iz skrovišta. U tim su prostorijama izloženi osobni predmeti, a kao i na cijeloj izložbi, na zidovima su citati iz Annina dnevnika koji se odnose na pojedine prostorije ili na izložene predmete.

Nakon suočavanja s autentičnim prostorom aneksa posjetilac ponovo prelazi u javni prostor kuće koji gleda na kanal, gdje se suočava sa sudbinom osoba iz aneksa stradalih u koncentracijskim logorima. Tu su izložena svjedočanstva o njihovom stradanju, registracijske karte iz logora, kao i fotografije koje dokumentiraju te teme, snimke koncentracijskih logora i zatočenika.

Iz te se prostorije ponovo prelazi u skroviti dio kuće, u potkrovlje aneksa, gdje je izložen original Annina dnevnika, kao i različiti drugi tekstovi koje je Anna pisala

tijekom skrivanja. Stalni postav završava predstavljanjem različitih izdanja dnevnika u prijevodima na brojne svjetske jezike.

Na kraju obilaska muzeja posjetiteljima je na raspolažanju interaktivna multimedijaska prezentacija kojom su predstavljeni izgled kuće, osobe koje su se skrivale u aneksu i njihovi pomagači.

Primljeno: srpnja

THE HOUSE OF ANNE FRANK

The Museum the House of Anne Frank was established in 1960 in a building on Prinsengeracht 263, which was, between July 6th 1942 and August 4th 1944 the secret hiding place of the Frank family and the place where Anne Frank wrote her Diary, a unique chronicle of the personal experiences of a young girl in direct danger of being taken away to a Nazi death camp.

The House of Anne Frank was opened in 1960 as a small museum, and between 1996 and 1999, next to these two buildings on the canal where the museum was located until then, a new building was built in which the administration rooms of the museum were placed, and the permanent exhibition of the museum was realized in 1999, after the completion of the work in constructing the new museum building.

Different materials were used in the permanent exhibition: quotes from the diary, historical documents, objects, photographs and videos. The permanent exhibition was conceptualized so that by introducing people from the hide-out and their helpers it speaks of a time of Nazi expansion and Nazi crimes. In this sense, the formation of the exhibition followed the division of the building into the public part that looks upon the canal and the hidden part of the annex in the yard, which made this house the choice of the hide-out. The entire exhibition is accompanied by video recordings of witness statements that were in touch with Anne Frank and the people from the hide-out.

The permanent exhibition ends with the presentation of different editions of the diary, of translations in numerous world languages and at the end of the museum tour an interactive multimedia presentation is available to the visitors.

sl.5. Kuća Anne Frank, dio stalnog postava.